

Foundations of Halacha 30.1 - Planning for After Shabbat - Talmudic Sources

Gemara Shabbat 150 a - b

MISHNAH. A man must not hire labourers on the Sabbath, nor instruct his neighbour to hire labourers on his behalf. One must not go to the tehum to await nightfall in order to hire labourers or bring in produce; but one may do so in order to watch [his field]. And [then] he can bring [home] produce with him. Abba Saul stated a general principle: whatever I have a right to instruct [that it be done], I am permitted to go to await nightfall, for it [at the tehum].

GEMARA. Wherein does he differ from his neighbour? — Said R. Papa: A Gentile neighbour [is meant]. R. Ashi demurred: [Surely] an order to a Gentile is [forbidden as] a shebuth? Rather said R. Ashi: One may even say [that] an Israelite neighbour [is meant]. [Yet] he [the Tanna] informs us this: One may not say to his neighbour, 'Hire labourers for me,' but one may say to his neighbour, 'Well, we shall see whether you join me in the evening!' And with whom does our Mishnah agree? With R. Joshua b. Karhah. For it was taught: One must not say to his neighbour, 'Well, we shall see whether you join me in the evening!' R. Joshua b. Karhah said: One may say to his neighbour, 'Well, we shall see whether you join me in the evening!' Rabbah b. Bar Hanah said in R. Johanan's name: The halachah is as R. Joshua b. Karhah. Rabbah b. Bar Hanah also said in R. Johanan's name: What is R. Judah b. Karhah's reason? Because it is written, nor finding thine own pleasure nor speaking thine own words: [explicit] speech is forbidden, but thought is permitted.

...Now, is speech forbidden? Surely R. Hisda and R. Hamnuna both said: Accounts in connection with religion may be calculated [discussed] on the Sabbath. And R. Eleazar said: One may determine charity [grants] to the poor on the Sabbath. Again, R. Jacob b. Idi said in R. Johanan's name: One may supervise matters of life and death and matters of communal urgency on the Sabbath, and one may go to the synagogues to attend to communal affairs on the Sabbath. Also, R. Samuel b. Nahmani said in R. Johanan's name: One may go to theatres and circuses and basilicas to attend to communal affairs on the Sabbath. Further, the School of Manasseh taught: One may make arrangements on the Sabbath for the betrothal of young girls and the elementary education of a child and to teach him a trade! — Scripture saith, nor finding thine own affairs nor speaking thine own words: thine affairs are forbidden, the affairs of Heaven [religious matters] are permitted.

Rab Judah said in Samuel's name: Unimportant accounts and

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנ עמוד א

משנה. לא ישכור אדם פועלים בשבת, ולא יאמר אדם לחבירו לשכור לו פועלים. אין מחשיכין על התחום לשכור לו פועלים ולהביא פירות, אבל מחשיך הוא לשמור, ומביא פירות בידו. כלל אמר אבא שאול: כל שאני זכאי באמירתו - רשאי אני להחשיך עליו.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנ עמוד א

גמרא. (פשיטא) מאי שנא הוא ומאי שנא חבירו? - אמר רב פפא: חבר נכרי. מתקיף לה רב אשי: אמירה לנכרי שבות! - אלא אמר רב אשי: אפילו תימא חבירו ישראל, הא קא משמע לן: לא יאמר אדם לחבירו שכור לי פועלים, אבל אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב? ומתניתין מני - כרבי יהושע בן קרחה. דתניא: לא יאמר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב? רבי יהושע בן קרחה אומר: אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב? אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הלכה כרבי יהושע בן קרחה. ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: מאי טעמא דרבי יהושע בן קרחה - דכתיב +ישעיהו נח+ ממצוא חפצך ודבר דבר; דיבור - אסור, הרהור - מותר.

... ודיבור מי אסיר? והא רב חסדא ורב המנונא דאמרי תרוייהו: חשבונות של מצוה - מותר לחשבן בשבת. ואמר רבי אלעזר: פוסקים צדקה לעניים בשבת. ואמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי יוחנן: מפקחין פיקוח נפש ופיקוח רבים בשבת, והולכין לבתי כנסיות לפקח על עסקי רבים בשבת. ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוחנן: הולכין לטרטיאות ולקרקסאות ולבסילקאות לפקח על עסקי רבים בשבת. ותנא דבי מנשה: משדכין על התינוקות ליארס בשבת, ועל התינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות. - אמר קרא ממצוא חפצך ודבר דבר, חפצך - אסורים, חפצי שמים - מותרין.

אמר רב יהודה אמר שמואל: חשבונות של

<p>past expenditure accounts may be calculated on the Sabbath. It was taught likewise: One may not calculate past or future accounts, [but accounts] of unimportance</p>	<p>[מלך] ושל מה בכך - מותר לחשבן בשבת. תניא נמי הכי: חשבונות שעברו ושעתידין להיות - אסור לחשבן, של מלך</p>
<p>or of past expenditure may be calculated. But the following contradicts it: One may reckon up accounts that are not required, but one may not reckon up on the Sabbath accounts that are necessary. E.g., a man may say to his neighbour, 'I hired so many labourers for this field,' 'I expended so many denarii for this residence.' But he must not say to him, 'I have expended so much and am [yet] to expend so much!' — Then according to your reasoning, that [Baraitha] itself presents a difficulty. But in the one case he is [still] in possession of his employee's wages; in the other he is not in possession of his employee's wages. ONE MUST NOT GO TO THE TEHUM TO AWAIT NIGHTFALL. Our Rabbis taught: It once happened that a breach was made in the field of a pious man and he decided to fence it about, when he recalled that it was the Sabbath, so he refrained and did not repair it; thereupon a miracle was performed for him, a caper bush grew up there, whence he and his household derived their livelihood. Rab Judah said in Samuel's name: One may say to his neighbour [on the Sabbath]. 'I am going to that town to-morrow,' for if there are stations [on the road] he may go [on the Sabbath itself]. We learnt: ONE MUST NOT GO TO THE TEHUM TO AWAIT NIGHTFALL IN ORDER TO HIRE LABOURERS OR BRING IN PRODUCE. As for hiring, labourers, it is well, since one may not hire them on the Sabbath; but to fetch produce. let us say [that it is permitted], for if there were walls [partitions] there he might bring [it even on the Sabbath]? — This [ruling of our Mishnah] can refer to produce attached [to the soil]. But R. Oshaia taught: One must not go to the tehumi to await nightfall in order to bring straw or stubble. As for stubble, it is well: this can refer to attached; but to what can straw refer? — Offensive smelling straw. Come and hear: One may go to the tehumi to await nightfall to attend to the affairs of a bride and the business of a corpse. Thus, only for the affairs of a bride or a corpse, but not for the business of any other. As for another [with a purpose] analogous to [that of] a bride, it is well: this is conceivable where one desires to cut a myrtle for him. But what can the purpose in connection with a corpse be? [Presumably] in order to bring a coffin and shrouds; yet he [the Tanna] specifies a corpse. but not another; yet why so: let us argue that [it is permissible for another too], for if there were walls there he might bring [articles even on the Sabbath]? — In the case of a corpse too, it is conceivable where the purpose is to cut out shrouds for him.</p>	<p>ושל מה בכך - מותר לחושבן. ורמינהו: חושבין חשבונות שאינן צריכין, ואין מחשבין חשבונות שצריכין בשבת. כיצד, אומר אדם לחבירו: כך וכך פועלים הוצאתי על שדה זו, כך וכך דינרין הוצאתי על דירה זו. אבל לא יאמר לו: כך וכך הוצאתי, וכך וכך אני עתיד להוציא! ולטעמך, קשיא לך היא גופא! - אלא, הא - דאיכא אגרא דאגירא גביה, הא - דליכא אגרא דאגירא גביה.</p> <p>אין מחשיכין. תנו רבנן: מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו, ונמלך עליה לגודרה, ונזכר ששבת הוא, ונמנע אותו חסיד ולא גדרה. ונעשה לו נס, ועלתה בו צלף וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו.</p> <p>אמר רב יהודה אמר שמואל: מותר לאדם לומר לחבירו לכרך פלוני אני הולך למחר, שאם יש בורגנין - הולך. תנן: אין מחשיכין על התחום לשכור פועלים ולהביא פירות. בשלמא לשכור פועלים - דבשבת לא מצי אגר, אלא להביא פירות - לימא: שאם יש שם מחיצות - מביא! - משכחת לה בפירות המחוברים. והתני רבי אושעיא: אין מחשיכין על התחום להביא תבן וקש; בשלמא קש - משכחת לה במחובר. אלא תבן, היכי משכחת לה? - בתיבנא סריא. תא שמע: מחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה ועל עסקי המת. על עסקי כלה ומת - אין, על עסקי אחר - לא. בשלמא אחר דומיא דכלה משכחת לה: למיגזא ליה אסא. אלא מת מאי ניהו? - להביא לו ארון ותכריכין. וקתני: מת - אין, אבל אחר - לא. ואמאי? לימא: שאם יש שם מחיצות - מביא! - מת נמי משכחת לה - למיגזא ליה גלימא.</p>